



Європейські газові ринки

Календарний тиждень №13
26 березня – 1 квітня 2018 р.

Вжито таких скорочень:

ВТП – віртуальний торговельний пункт
CEGN - Центральноевропейський газовий хаб (Баумгартен)
ГТО – газотранспортний оператор
ГТС – газотранспортна система
ЄЦБ – Європейський центральний банк
МЕА – Міжнародне енергетичне агентство (Париж, Франція)
СПГ – скраплений природний газ
ПСГ – підземні сховища газу
ТКМ - тисяча кубічних метрів
ЦСЄ – Центральна і Східна Європа

Якщо окремо не зазначено інакше, під кубічними метрами розуміються стандартні кубічні метри, об'єм яких вимірюється при температурі 20°C та тиску 101,325 кПа. При перетвореннях енергетичних одиниць на об'ємні, згідно з наявною в НГБІ методикою, середнє значення вищої теплоти згоряння російського експортного газу в Центральній Європі, за даними операторів транскордонних пунктів у регіоні ЦСЄ. Для пари євро/дол. США використовується щоденний курс ЄЦБ. Для країн, які не входять до Єврозони, - обмінні курси, що встановлюють їхні центральні банки. Тижневі та місячні показники розраховуються на підставі щоденних величин. Наведені спотові ціни являють собою ціни з поставкою наступного дня, усереднені та середньозважені по об'ємах наприкінці торговельного дня. З метою підвищення наочності при порівнянні цін, починаючи з цього бюлетеня, ціни, які наводяться для британського NBP, будуть приведені до теплотворності російського газу. Реальна середня теплотворність британського газу вище російського експортного, і ціни відповідно дещо вищі.

Зміст

(36 сторінок шрифтом 9)

Підсумки

1. Ключові показники і процеси

1.1 Тижневі показники

1.1.1 Об'єми торгівлі

1.2 Процеси і фактори

2. Спотові ціни

2.1 Наступної доби

2.2 Спреди NCG-CEGN, Gaspool – польський хаб

2.3 Румунський спотовий хаб

2.4 Протягом доби

3. Ф'ючерси

4. Найважливіші хаби

4.1 NCG

4.2 CEGN

4.3 Польський хаб

5. Інші ціни та об'єми

5.1 Світовий банк – ціни на паливні енергоносії за підсумками березня 2018 р.

5.1.1 Підсумки

5.2 Експортно-імпортні газопотоки в березні 2018 р.

5.2.1 Парадокси України

Підсумки 1 кварталу

Реверс в Україну

5.2.2 Газопотоки російського та норвезького експорту

5.2.3 Підсумки

6. Нафта, нафтопродукти і вугілля

6.1 Фактори нафтового ринку

6.2 Ціни на російську нафту

7. Економічні фактори.

7.1 Курс валют

8. Прейскурант на природний газ з 1 квітня 2018 року, продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 22.03.17 №187 (зі змінами та доповненнями)

8.1 Аналіз

9. Прейскурант на природний газ із ресурсів НАК «Нафтогаз України» з 1 по 31 квітня 2018 року (включно), продаж/постачання Компанією якого не підпадає під дію Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносупільних інтересів за умови здійснення передачі природного газу в ПСГ ПАТ «УКРТРАНСГАЗ»

10. Прейскурант НАК «Нафтогаз України» на природний газ з 14 листопада 2017 року для забезпечення загальносупільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу

11. Важливі події

11.1 Російське бачення перспективи українського транзиту

12. Інформація ТБ «Українська енергетична біржа»

КОРОТКІ ПІДСУМКИ

Об'єми торгівлі на європейських газових ринках помітно впали, здебільшого через продовження пасхального святкування та з урахуванням потепління погоди. Тижневі об'єми торгів спотом на NCG склали 147 млн. куб. м (149 млн. куб. м на попередньому тижні).

Спотові ціни: середня тижнева ціна поставок наступної доби понизилася в середньому по всіх досліджуваних хабах (без Румунії) на 3 дол. США/ткм (падіння \$20 на попередньому тижні). Баумгартен та ВТП Угорщини повернулися до цінового діапазону, властивого відповідно до рівня зрілості хабів, та перестали бути найдешевшими спотовими майданчиками серед основних європейських хабів. Хоча, на відміну від Польщі, вони залишаються близькими по цінах до ринків Західної Європи.

Поставки протягом доби торгів (промпти). Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах понизилася на 1,1% (-7% на попередньому тижні).

Поставки наступної доби. Середня тижнева ціна по досліджуваних хабах понизилася на 1,4% (-7% на попередньому тижні). Баумгартен та угорський ВТП, за підсумками тижня перестали бути найдешевшими європейськими хабами по поставках наступної доби.

Спреди спотових цін. Баумгартен повернувся до властивого йому діапазону та став злегка дорожчим за сусідній німецький хаб. Польський хаб є надалі значно дорожче за свого німецького сусіда та показує високу волатильність спотових цін протягом тижня.

Румунський хаб. П'ятниця 06.04.18 була в Румунії вихідним днем. Середня ціна тижня на поставки наступної доби не змінилася. Сумарний тижневий об'єм за 4 дні торгів склав 47 млн. куб. м (74 млн. куб. м на попередньому тижні).

Ф'ючерси за підсумками тижня подешевшали на 1-3 дол. США/ткм.

Поставки наступного газового місяця. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних хабах понизилася на 0,6% (-3,2% на попередньому тижні).

Поставки у наступному газовому кварталі. Середня тижнева ціна наступного кварталу по всіх досліджуваних хабах понизилася на 0,5% (+0,9% на попередньому тижні).

Поставки у літній сезон 2018 р. Середня тижнева ціна по всіх досліджуваних понизилася на 0,8% (+0,1% на попередньому тижні).

NCG. За підсумками тижня всі форвардні поставки подешевшали. Найбільше – у 2 кварталі 2019 р., у літні сезони 2019 р. та 2020 р. Можливо, **немає інтересу до сезонного закачування до ПСГ.**

Ф'ючерсні ціни протягом тижня змінювалися мінімально. Середня ціна ф'ючерсів за підсумками п'ятничних торгів була нижче ціни першого дня торгів на \$0,9 (+\$4 на попередньому тижні). Середня тижнева ціна форвардних контрактів понизилася на 1,0% (+1,1% на попередньому тижні). Найдорожчими за підсумками тижня стали знову поставки у 1 кварталі 2019 р.

CEGH. Всі форвардні поставки за підсумками тижня подешевшали; найбільше – у 2 кварталі 2019 р., у липні 2018 р. та у зимовий сезон 2019 р. Найдорожчими ф'ючерсами стали знову поставки у 1 кварталі 2019 р. Денна динаміка цін протягом тижня на CEGH дещо відрізнялася від NCG: зростання ціни в середу, здешевлення у четвер і знову зростання ціни у п'ятницю. Водночас середнє падіння по всіх ф'ючерсах денної ціни за підсумками п'ятничних торгів відносно першого дня торгів було точне таке ж, як на NCG, та склало \$0,9 (+\$3 на попередньому тижні).

Середня тижнева ціна по всіх категоріях форвардних понизилася на 1,1% (0,0% на попередньому тижні).

Польський хаб. Оптові ціни на природний газ в Польщі протягом тижня дешевшали. Форвардні контракти закінчили тиждень із середньою ціною значно нижче попереднього. Середня тижнева ціна форвардних контрактів понизилася на 1,7% (0,0% на попередньому тижні). Найбільше торгувалися поставки у 2019 календарному році (36%), у травні 2018 р. (27%) та 2020 календарному році (11%).

Поставки наступної доби не змінили (0,0%) середньої тижневої ціни (-7,9% на попередньому тижні), а поставки протягом доби понизили ціну на 1,5% (-5,9%).

Світовий банк. За підсумками березня 2018 р. ціни імпорту природного газу країнами ЄС та нафти зросли; вугілля подешевшало.

Середня місячна ціна імпорту природного газу на кордонах країн Європи склала 254 дол. США/ткм (\$248 у попередній місяць). Водночас на NCG середня ціна поставок наступної доби (без урахування пікових цін 1-4 березня ц. р.) складала \$272. Середня березнева ціна місячних контрактів на NCG (\$254) перевищувала середньомісячну ціну імпорту тільки на \$6.

Середньомісячна березнева ціна СПГ, доставленого в Японію, становила 329 дол. США/ткм (\$318 у попередній місяць). У березні середня ціна імпорту газу в Європі була нижче СПГ на 30%.

У березні 2018 р. середня спотова ціна на NCG перевищувала ціну довгострокових контрактів на 53 дол. США/ткм.

Середні світові ціни на альтернативні енергоносії у березні 2018 р були такими:

- нафта Brent – 66,45 дол. США за барель (\$65,42 у попередній місяць),
- австралійське вугілля – 95,85 дол. США/мт (\$104,71 у попередній місяць),
- вугілля Південної Африки – 86,63 дол. США/мт (\$89,96 у попередній місяць).

Газопотоки.

Залишається не зовсім ясною логіка укладення «Нафтогазом» контракту на поставки газу з Польщі наприкінці лютого-початку березня, коли ціни в Польщі були вдвічі вище європейських та втричі вище нормальних польських. Керівництво «Нафтогазу» посилялося на можливість нестачі газу для споживачів України в період хвилі похолодання. Однак, щойно опублікована статистика «Укртрансгазу» свідчить, що ніякої напруженості з ресурсом у реальності не було. А наші дослідження показують, що закуплений за піковими цінами газ насправді міг призначатися не для періоду похолодання, оскільки газопотік з Польщі в цей період не зріс. Якщо газ купувався не для термінових цілей, то для чого було укласти договір поставки за умов тимчасових захмарних цін?

У березні ц. р. було подолано тенденцію негативної динаміки обсягів транзиту російського природного газу до Європи територією України. Сумарний обсяг транзиту територією України до Західної Європи, Італії та ЦСЄ помітно зріс та випередив обсяги Норд-стрім.

Зміни на позитив динаміки транзиту російського газу через Україну не означає зміни політики «Газпрому», були викликані необхідністю транспортування додаткових об'ємів у періоди пікового попиту в Європі та, відтак, є тимчасовим явищем.

Норд-стрім залишався в березні 2018 року головним маршрутом експорту російського природного газу до Європи.

Що стосується ціноутворюючих факторів на європейських ринках, то Норвегія досить різко міняла денні обсяги поставок, тоді як газопотоки російського газу по газопроводах Норд-стрім і Ямал-Європа були на стабільному рівні, близькому до технічної потужності.

Нафта, нафтопродукти, вугілля. Середні тижневі ціни поставок наступного місяця сформувалися такі: Brent - \$67,84 (-3,2% відносно попереднього тижня). В значній мірі на здешевлення нафти вплинула зміна наступного нафтового місяця, ціни нового наступного місяця (червень) були помітно нижче травневих. Значно дешевшими за основні світові експортні марки вугілля залишалися поставки на умовах FOB – Роттердам. Ціна австралійського вугілля, яке стабільно є найдорожчим, стала наближатися до вугілля Південної Африки.

Фактори нафтового ринку. За даними Dow Jones, понижувальним ціновим фактором щодо нафти виступала негативна динаміка фондових індексів, пов'язана з ескалацією зовнішньоторговельного конфлікту США і Китаю. З іншого боку, комерційні запаси нафти в США за тиждень, що завершився 30 березня, знизилися на 4,6 млн. барелів, тоді як аналітики, опитані Рейтер, навпаки, очікували зростання запасів на 1,4 млн. барелів.

Уперше офіційні представники РФ визнали, що Росія не виконує зобов'язань за угодою ОПЕК+. 02.04.18 міністр енергетики РФ Александр Новак заявив журналістам, що у березні 2018 р. РФ виконала угоду ОПЕК + із скорочення видобутку нафти лише на 93,4%.

Ціни на російську нафту. За повідомленням мінфіну РФ, середня ціна нафти марки Urals за підсумками січня-березня 2018 р. склала \$65,22 за барель. Середня ціна на нафту марки Urals у березні 2018 року склала \$63,68 за барель, що в 1,3 рази вище, ніж у березні 2017 р. (\$ 49,76 за барель).

Курс валют. Середній тижневий курс євро відносно американського долара понизився на 1,0% (+0,5% на попередньому тижні), а української гривні підріс на 0,5% (-0,1%). Динаміка обмінних курсів євро та гривні помітно відрізнялася. Протягом тижня євро невинно падало проти американського долара, а українська гривня здебільшого зміцнювалася.

НАК «Нафтогаз України». 02.04.18 НАК «Нафтогаз України» додала другий преїскурант за нерегульованим тарифом, а саме за умови здійснення передачі природного газу в ПСГ ПАТ «Укртрансгаз». Як і у лютому, встановлено єдину ціну для трьох категорій споживачів, яка складає 9476,40 грн./ткм з ПДВ (7897,00 грн./ткм без ПДВ). Порівняно з лютим 2018 р. ціну підвищено на 648 грн./ткм, або на 7,3%. Ціна у випадку передачі з ПСГ «Укртрансгазу» (9476,40 грн./ткм з ПДВ) практично дорівнює загальній ціні за нерегульованим тарифом - для промислових споживачів за умови оплати протягом або після періоду поставки газу (9543,60 грн./ткм з ПДВ). Однак, якщо бути точним, ціна з ПСГ дешевше на 67 грн. /ткм.

31.03.18 набрала чинності постанова Кабінету Міністрів України від 28.03.18 №228, яка пролонгує Положення про покладення спеціальних обов'язків на суб'єктів ринку природного газу для забезпечення загальносуспільних інтересів у процесі функціонування ринку природного газу до 01 червня 2018 року. «Нафтогаз України» підготувала проекти додаткових угод, які пролонгують дію договорів постачання природного газу із теплопостачальними підприємствами та постачальниками природного газу із спеціальними обов'язками для потреб побутових споживачів та релігійних організацій.

**По всіх категоріях контрактів конкретні ціни публікуються лише у платному виданні.*

ТОВ «Нафтогазбудінформатика»